

Posudek vedoucího práce na disertaci Mgr. Zuzany Kobřlové: *To беру на svou duši. Kouzelnické a čarodějnické procesy v českých zemích se zvláštním zřetelem k procesům moravským, Hradec Králové 2019.*

Předložená disertační práce Zuzany Kobřlové je založena na třech základních pozitivních skutečnostech. V první řadě jde o výtečnou znalost zahraničního bádání. To se během posledního půlstoletí rozvinulo do nebyvané šíře. Šíře, která neméně těsně odráží metodologické inovace sociálních věd v uvedené době, charakterizované výrazně odklonem od strukturalismu, a příklonem k "dějinám člověka jako jednotlivce". Právě v tomto ohledu posloužily čarodějnické procesy jako dokumentační zdroj pro různé inovace, což se zpětně projevilo i ve zpracování jednotlivých témat procesů, jak po celé Evropě, tak Severní Americe (Salem). Jde o zásadní pozitivum disertace, neb rozhodně neomílá staré známé skutečnosti, jak to myslel ten který český, či moravský historik.

Druhým momentem zásadně ovlivňujícím kvalitu této disertace je bezpečná znalost normativní základny, a její dosah v procesech. Zde Zuzana Kobřlová nepřejímá mechanicky tyto normy, ale naopak, pokouší se zjistit jejich reálné působení, a řekněme i vliv v procesech. Dovedla se tak na této úrovni vyhnout různým pastem, které představuje doslovná aplikace norem, ale i jejich popírání. Ano, i v tomto případě je třeba naučit se pohybovat po tenkém ledu dobových norem, a vyvozovat z nich to podstatné.

Konečně třetím momentem, který bych vyzdvihl v disertaci je známost velkolesinského případu. Jistě, není v silách jednotlivce, obsáhnout tisíce stran dokumentace k těmto procesům. Jsem si jist, že i v tomto ohledu se dostala Zuzana Kobřlová velmi daleko v poznání rozsáhlá a jen nesnadno přístupné materie těchto severomoravských procesů. I zde přišla s inovací, nesleduje ani právní konstrukce, ani narace, ale zaměřuje se na ony nešťastné ženy, jež spadly do těchto severomoravských procesů.

Práce má velmi jasnou a přehlednou strukturu. U ní bych akcentoval velmi vhodnou proporčnost jednotlivých partií. To je patrné již v kapitolách věnovaných domácímu a zahraničnímu bádání. Zde je prezentováno to podstatné, hlavní a zásadní. Tedy není zbytečně detailně analyzováno něco, co lze vystihnout krátce a jasně. To je jedna z hlavních deviz disertace Zuzany Kobřlové. Totéž platí o normativních pramenech, smolnými knihami počínaje a velkolesinskými výsledky konče.

Vlastní jádro práce představují severomoravské čarodějnické procesy koncentrované do Velkých Losin. Sem přirozeně patří i osoba Bobligova, stejně jako různé konotace jeho role, či motivace v těchto procesech. Zde je rozsáhlá dokumentační materie velmi vhodně strukturována, takže z ní vyniká to hlavní, podstatné.

Disertace Zuzany Kobřlové má ještě jeden klad, a to nikoli zanedbatelný. Jde o formální, ale zejména jazykovou stránku práce. Autorka je totiž rozená stylistka. Vedl jsem za déle než čtvrtstoletí desítky a desítky kvalifikačních prací všeho druhu. Jen jednotlivci z tohoto dlouhého

zástupu se mohou se způsobem psaní autorky srovnávat. Razím tu zásadu, že práce musí být sdělné, a nikoli zabalené do nejednou nesmyslných cizích slov a floskulí. Těm se dokázala vyhnout Zuzana Koblrová. Ne, ono to není správně napsané, myslím spíše, že ji ani nenapadly! A to považuji za velmi cenné.

Disertační práce nemá jen tako aktiva, ale také jednu nezanedbatelnou skutečnost "jiné" povahy. Totiž takovou, že naše spolupráce na tomto polí po téměř celé dekádě končí. Jde však o skutečnost, jež mě přesto dělá radost, neboť to, co jsme si kdysi říkali při psaní první seminárky, se tu vlastně zcela naplnilo.

Disertační práci Zuzany Koblrové s potěšením doporučuji k obhajobě.

V Praze 1. února 2019

prof. PhDr. Jaroslav Čechura, DrSc.